

en uheldig Administration af Forpagtnings- og lignende Forhold, men nu er der ingen Fare derfor; dengang blev man ved at være et „Gods“, og saa „hazarderede“ man, nu er man fri for at være et Gods, og saa hazarderer man Intet. Det ærede Medlem mener, at ved den Methode, som han giver Fortrinet, er der givet Stiftelserne Sikkerhed, ligesom han ogsaa mener, at Bonden kan være holden derved, men han sagde aldeles ikke, hvori denne Betryggelse for Bonden skulde ligge, han sagde ganske simpelt, at Bonden vilde være vel holden ved de Bestemmelser, som han havde foreslaaet, men der er i denne Henseende her slet ingen Bestemmelser tagne, men det Hele er lagt i Justitsministerens Hånd. Det ærede Medlem har taget forskellige meget velvillige Hensyn, men han har ikke taget det Punkt, som er Hovedsagen, i Betragtning, nemlig hvorledes Taxationen eller Priisbedømmelsen kan foregaae paa en saadan Maade, at Bonden kan leve af den Giendom, han faaer, og det er dog det Mindste, som kan forlanges, at han, naar han slider fra Morgen til Aften, i det Mindste kan ernære sig ved det, som overdrages ham. Naar det ærede Medlem her ligeoverfor (Schytte), der upaatvivlelig forstaaer sig ypperlig paa den Slags Omsætninger, og i den Henseende har en stor Erfaring, siger, at, naar en saadan Gaard, som den af mig nævnte, kommer til Salg, saa vil Enhver med Fornøielse give en aarlig Afgift af 400 Rd., eller en dertil svarende Capital, skal jeg dertil svare, det vil Enhver gjøre, som har noget Mere at leve af end det Samme; men dersom Nogen gaaer hen og giver det, og skal i Gaarden finde sin Bedrift og Ernæring, saa siger jeg, at saa gaaer han tilbunds under Lyngden, han paatager sig; og naar dernæst det ærede Medlem siger, at man ikke kan opskrive den Art Udbytte af en Taxation, saa har det ærede Medlem, og det tør jeg paastaae, været mange Gange med at skrive det op. (Schytte: Ja!); altsaa har han enten opskrevet det, som han troede ikke var sandt, eller ogsaa har han derved erkjendt, at man isandhed kan gjøre det (Schytte: Man kan opskrive, men paa en anden Maade!). Det ærede Medlem, og det tør jeg sige, har mange

Gange paa den samme Maade, som jeg her har meddeelt, sagt, Bedriften af den Gaard kan forudsættes at give det og det, Jordene kunne give de og de Fuld, Kreaturerne kunne anslaaes til at give det og det Udbytte o.s.v., kort sagt, han har fulgt et Schema, som har lignet mit (Schytte: Nei!). Saa vil jeg bede det ærede Medlem at lægge sit Schema frem, det skulde jeg være meget tilbøielig til, og jeg vilde ønske, at det ærede Medlem vilde lægge sine Beregninger frem i Dufstviis; — thi det er i Dufstviis, han har foretaget den Art Taxationer, — og saa skal jeg tilslade mig at være Critiker af hans Beregning, og han kan da være det af min, — han skal da ikke kunne vige tilbage fra, at de af ham fremlagte Beregninger, det er hans fulde Overbeviisning — ikke sandt? (Schytte: Jo!) — eller Gud hjælpe os for Creditforeningerne, vi havde her i Landet.

Der er et Medlem her i Salen — jeg mener det ærede Medlem for Fredericia (Gad), det gjør mig meget ondt, at jeg ikke har den Fornøielse at see ham —, som interesserer sig overordentligt meget for, at Fæstevæsenet skal ophøre, og han vil give sin Stemme til enhver almindelig Foranstaltning til den Sags Fremme, men han vil ikke gaae ind paa det Hele, naar det foreligger; fordi det ikke foreligger saaledes, som han vil have det, og han vil heller ikke gaae ind paa en Deel deraf, fordi det kun er en Deel deraf; og han vil absolut have det Hele. Han vil ikke, at Afløsningen skal foregaae førend ved Fæstebidighed, men han vil dog have, at Fæstefamilierne skulle blive ved Stederne, om jeg har forstaaet ham ret, eller maaaskee er det muligt, at han med Fornøielse vil see, at Fæstefamilierne gaae bort fra Stederne; derom have vi ikke hørt ham udtale sig; men dersom jeg har forstaaet hans velvillige Hensigter rigtigt, maa jeg antage, at hans Mening er den, at Fæstefamilierne skulle blive ved Stederne. Nu siger jeg, at Enhver, som vil udflyde Fæstefamilierne til Fæstebidighed, vil ikke sørge for, at Fæstefamilierne blive ved Stederne; thi i henved Halvdelen al saadanne Tilfælde ere Fæstefamilierne ikke saaledes, at de ere skiftede til at blive ved Stederne; naar